

POSTANOWIENIE

Dnia 26 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Błaszczyk

w sprawie z wniosku E. B. o zasądzenie zadośćuczynienia za krzywdy wyrządzone i odszkodowanie za szkody wyrządzone jej zmarłemu ojcu E. L. ,
na posiedzeniu w Izbie Karnej w dniu 26 marca 2025 r.,
w przedmiocie wniosku sygnalizacyjnego Wiceprezesa Sądu Apelacyjnego w Poznaniu o wznowienie postępowania z urzędu
zakończanego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 3 stycznia 2024 r.,
sygn. akt II AKa 113/23 zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 3 lutego 2023 r., sygn. akt III Ko 636/22,
na podstawie art. 22 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

zawiesić postępowanie w sprawie, do czasu rozpatrzenia:

- 1) przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej pytań prawnych zadanych przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 15 marca 2023 r., sygn. akt I NB 4/23, oraz**
- 2) przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej pytań prawnych zadanych przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 20 października 2023 r., sygn. akt III CB 40/23.**

UZASADNIENIE

Przepis art. 22 § 1 k.p.k. stanowi, że jeśli zachodzi długotrwała przeszkoda uniemożliwiająca prowadzenie postępowania, a w szczególności jeżeli nie można ująć oskarżonego albo nie może on brać udziału w postępowaniu z powodu choroby psychicznej lub innej ciężkiej choroby, postępowanie zawiesza się na czas trwania przeszkody. Poza sporem jest, iż zawarty w tym przepisie katalog przyczyn zawieszenia postępowania ma charakter otwarty. Przyjmuje się, że zastosowanie instytucji zawieszenia postępowania, o której mowa w art. 22 § 1 k.p.k., dopuszczalne jest m. in. wtedy, gdy sąd na mocy art. 193 Konstytucji RP wystąpi do Trybunału Konstytucyjnego z pytaniem prawnym co do zgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi lub ustawą, jeżeli od odpowiedzi na pytanie prawne zależy rozstrzygnięcie sprawy toczącej się przed sądem. Do przyczyn umożliwiających zawieszenie postępowania zaliczono również wystąpienie przez sąd polski - w trybie art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (dalej: TFUE)- z pytaniem prejudycjalnym do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej: TSU-e), jeżeli oczekiwanie na orzeczenie tego Trybunału przybierze taki wymiar czasowy, że nie wystarczy odroczenie rozprawy (por.: postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 14 kwietnia 2021 r., sygn. akt I NWW 12/21, z dnia 19 kwietnia 2023 r., sygn. akt I ZB 47/22, z dnia 29 maja 2023 r., I ZB 34/22 oraz z dnia 16 maja 2024 r., II KZ 17/24).

Należy stwierdzić, że okoliczności powyżej wskazane zmaterializowały się na gruncie niniejszej sprawy, gdyż :

- Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 15 marca 2023 r., sygn. akt I NB 4/23 – w trybie art. 267 TFUE - zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z następującymi pytaniami prawnymi:

„1. Czy art. 19 ust. 1 akapit 2 Traktatu o Unii Europejskiej w związku z art. 47 ust. 1 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej należy rozumieć w ten sposób, że sąd rozpoznający sprawę obowiązany jest pominąć czynność (wniosek) strony, która zmierza do niedopuszczalnego w świetle prawa Unii Europejskiej oraz konstytucji państwa członkowskiego podważenia - niepodlegającego kontroli

sądowej w świetle prawa krajowego i prawa unijnego - powołania sędziego, poprzez kwestionowanie zdolności tego sędziego do orzekania, z uwagi na brak związku okoliczności procesu nominacyjnego tego sędziego z okolicznościami rozpoznawanej sprawy oraz z uwagi na brak rzeczywistych podstaw do zakwestionowania jego bezstronności i niezawisłości na podstawie innych okoliczności niż kwestionowana przez stronę prawidłowość procedury nominacyjnej sędziego, w tym zachowania tego sędziego po powołaniu, jego podatności na wpływy ze strony władzy ustawodawczej lub wykonawczej, co w świetle prawa krajowego czyni taką czynność strony równoważną niedopuszczalnej *actio popularis* oraz stanowi jaskrawe i oczywiste nadużycie krajowego prawa procesowego?

2. Czy art. 19 ust. 1 akapit 2 Traktatu o Unii Europejskiej w związku z art. 47 ust. 1 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej należy rozumieć w ten sposób, że efektywnym i wystarczającym mechanizmem spełnienia kryteriów sądu ustanowionego ustawą w rozumieniu prawa Unii Europejskiej jest przyznanie stronom w prawie krajowym uprawnienia polegającego na możliwości żądania weryfikacji wpływu ogółu okoliczności towarzyszących procedurze nominacyjnej i zachowania sędziego po powołaniu na Jego bezstronność i niezawisłość w rozpoznawanej sprawie w ramach tzw. testu bezstronności lub wniosku o wyłączenie sędziego?"

- Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia z dnia 20 października 2023 r., sygn. akt

III CB 40/23, w trybie art. 267 TFUE - zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z następującymi pytaniami prawnymi:

1. Czy art. 19 ust. 1 akapit 2 TFUE interpretowany w świetle art. 47 KPP należy rozumieć w ten sposób, że już same okoliczności powołania na stanowisko sędziowskie mogą wskazywać na niespełnienie wymogów niezawisłości i bezstronności przez sędziego, jeżeli prowadzą do ukonstytuowania sądu, który narusza prawo jednostki do sądu, ewentualnie, że o niespełnieniu tych wymogów decyduje bierna akceptacja (polegająca na orzekaniu) przez sędziego

nieprawidłowości procedury jego powołania na stanowisko sędziowskie prowadzących do ukonstytuowania sądu, który narusza prawo jednostki do sądu?

2. Czy art. 19 ust. 1 akapit 2 TFUE interpretowany w świetle art. 47 KPP należy rozumieć w ten sposób, że w sprawie tzw. testu bezstronności sędziego Sądu Najwyższego nie mogą orzekać sędziowie, których udział - z uwagi na powołanie na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw - narusza prawo jednostki do sądu?

3. W przypadku pozytywnej odpowiedzi na pytanie nr 2, czy art. 19 ust. 1 akapit 2 TFUE interpretowany w świetle art. 47 KPP należy rozumieć w ten sposób, że Sąd Najwyższy ma obowiązek ukształtować skład sądu w sprawie tzw. testu bezstronności bez udziału takich sędziów, a w ostateczności pominąć przepis krajowy przewidujący w takich sprawach skład pięcioosobowy i rozpoznać wniosek bez udziału takich sędziów w innym składzie przewidzianym prawem krajowym?"

W sprawie, w ocenie Sądu Najwyższego w rozpoznawanym jednoosobowo składzie, zachodzi długotrwała przeszkoda uniemożliwiająca przeprowadzenie czynności rozpoznawczych postępowania wznowieniowego, o której stanowi art. 22 k.p.k., albowiem do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej zostały skierowane opisane pytania prejudycjalne, o zupełnie fundamentalnym, rudymenarnym charakterze.

Udzielenie określonej treści odpowiedzi na wskazane pytania prejudycjalne przez TSU – e będzie miało - o d p o w i e d n i o - zasadnicze znaczenie dla prawidłowego ukształtowania składu sądu w niniejszej sprawie.

Sąd jest jednocześnie świadom czasu prowadzenia postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Ta okoliczność sprawia, że termin rozpoznania sprawy jest trudny do ustalenia, a jednocześnie jest to termin na tyle odległy w czasie, że przekracza racjonalnie dopuszczalne okresy odroczenia, czy tym bardziej oczekiwania bez podejmowania jakichkolwiek czynności w sprawie.

Wobec powyższego należało orzec jak w sentencji.

[J.J.]

[a.†]